

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการฟัง

วรุณญา อัจฉริยบดี*

ความหมายของคำว่า การฟัง

การได้ยินกับการฟังเหมือนกันอย่างไร

การได้ยินและการฟังต่างกัน

การได้ยิน หมายถึง กระบวนการเมื่อมีเสียงดังขึ้น

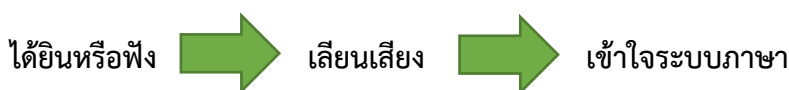
การฟัง หมายถึง การรับรู้เสียงแล้วแปลเป็นความหมายของเสียงที่ได้ยิน

****การฟังจึงสัมพันธ์กับกระบวนการคิด ต้องเกิดความเข้าใจและคิดตาม****

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะการสื่อสารที่มีบทบาทและสำคัญต่อการดำเนินชีวิต

การฟังเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ภาษาพูดของมนุษย์

จุดมุ่งหมายของการฟัง

การฟังเพื่อแสวงหาความรู้และข้อคิด

การฟังเพื่อความบันเทิง

การฟังเพื่อความจรรโลงใจ

ลำดับขั้นของกระบวนการฟัง

1. ขั้นได้ยิน

- เป็นกระบวนการฟังขั้นต้น
- เป็นกลไกอัตโนมัติและไม่อาจบังคับตนเองไม่ให้ได้ยินเสียงต่างๆ ได้

2. ขั้นแยก

- แยกเสียง แยกพยางค์
- โยงเข้ากับประสบการณ์เดิมที่เคยรับฟังมา

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3. ขั้นยอม

- ยอมรับว่าสื่อความหมายในภาษาที่ตนเองรู้จักหรือไม่รับ

4. ขั้นตีความ

- แปลความหมายสิ่งที่ได้ยิน
- ตีความเป็นคำ กลุ่มคำ หรือข้อความ

5. ขั้นเข้าใจ

- เข้าใจความหมาย
- อาศัยความคิดและประสบการณ์

6. ขั้นเชื่อ

- ใช้วิจารณ์ญาณของผู้ฟังตัดสินว่าเป็นจริงหรือไม่ น่าเชื่อถือหรือไม่ และยอมรับได้หรือไม่

รูปแบบของการฟัง

- การฟังโดยผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร เช่น การฟังบรรยายในห้องใหญ่ การฟังสัมมนาวิชาการ
- การฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร เช่น การคุยโทรศัพท์ การสัมภาษณ์งาน
- การฟังโดยประกอบกับการดู เช่น การดูคอนเสิร์ต การดูโฆษณา การดูละครเวที

ประโยชน์ของการฟัง

ประโยชน์ต่อตนเอง

ข้อมูลข่าวสารและความรู้

ความเพลิดเพลิน

การเข้าสังคม

การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาด้านอื่นๆ

การตัดสินใจ

การประกอบอาชีพ

ประโยชน์ต่อสังคม

แนวทางปฏิบัติของผู้ฟังที่ดี

1. วางใจเป็นกลาง

2. มีจุดมุ่งหมายในการฟัง
3. ฟังอย่างตั้งใจ
4. ฟังอย่างอดทน
5. มีมารยาทในการฟัง
6. จับใจความ
7. ใช้วิจารณญาณในการฟัง
8. จดบันทึก

ลักษณะของผู้ฟังที่ไม่ดี

1. มีอคติ และมีความคิดคับแคบ
2. ไม่มีจุดมุ่งหมายในการฟัง
3. ไม่ตั้งใจ
4. ไม่อดทน
5. ไม่มีมารยาท